
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
HYDROPE ANASARCA.

DISSERTATIO MEDICA
IN AUGURALIS

DE

HYDROPE ANASARCA

QUAM

ANNUENTE SUMMO NUMERO

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viro

D. GEORGII BAIRD, S.S.T.

ACADEMIE EDINBURGENSIS Praeceptoris

Amplissimi SENATUS ACADEMICI cooptatus

Et nobilissimi FACULTATIS MEDICAE

PRO GRADU DOCTORIS

SUBMISIT IN MEDICINAM HONORARIAM

EX ATTESTATIONE COMMISSARII

Examinis subijci

JOANNES WARROCH PURCELL, A.M.

*Dr. White, with best wishes from
The Author.*

EDINBURGH

JOHN KILGOUR

OF ALEX. SMELLIE

MDCCCXXV

12.
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

HYDROPE ANASARCA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S.S. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti:

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto.

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES WARROCH PURSELL, A.M.

SCOTUS,

Soc. Reg. Phys. Edin. Soc.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops;

Nec sitim pellit, nisi causa morbi

Fugerit venis, et aquosus albo

Corpore languor.

Hor.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO,

APUD ALEX. SMELLIE.

M,DCC,XCVIII.

JACOBO ET GEORGIO WARROCH

ARMIGERIS

Avunculis suis dilectissimis

Propter

Innumeros

In illam

Beneficia

Hanc Dissertationem Medicam inauguralem

Exigunt quidem

Sed necesse est

Anni gratia

Tellurionum

D. D. Coue

JOHANNES WARROCH PURSELL

Viris optimis,

JACOBO ET GEORGIO WARROCH,

ARMIGERIS,

Avunculis suis dilectissimis,

Propter

Innumera

In illum

Beneficia,

Hanc Differtationem Medicam Inauguralem,

Exiguum quidem,

Sed sincerum,

Animi grati

Testimonium,

D. D. CQUE.

JOANNES WARROCH PURSELL.

JACOBO DE GILKINSO WATKINS

1884

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
HYDROPE ANASARCA.

PAUCI morbi, quibus patet corpus humanum frequentius occurrunt, vel sanatu difficiliores hydrope existunt. Ob has rationes morbus est, qui medicorum attentionem jure vindicat, et licet natura ejus bene intelligatur, tamen ad illum sanandum ars medica saepe parum valet. Hydrops, pro variis in corpore locis, quae teneat humor effusus, nomina diversa sibi adeptus

2 DE HYDROPE ANASARCA.

tus fuit. Si in cerebrum effusa sit aqua, morbi nomen est *hydrocephalus*; cum in thoracis cavum confluerit, *hydrothorax*; cum in pericardium, *hydrops pericardii*; cum in abdomine accumulatur, *ascites*; si in tunica testium vaginali sit, *hydrocele*; cum ovaria occupat, *hydrops ovarii*; si in utero sit, nomen *hydrometrae* habet; et denique si aqua, telam cellulofam, qua corpus totum circumdatur, impleat et distendat, morbus *anasarca* nomine gaudet.

Ex his autem hydropis speciebus, de postrema solum, *anasarca* nempe, mihi in animo est, pauca differere.

MORBI DEFINITIO.

Anasarca, a Culleno celeberrimo, verbis sequentibus, bene definitur, scilicet:

“ Corporis

“ Corporis totius vel partis ejus intumescencia mollis, inelastica.”

Anasarcae species quinquae sunt ; scilicet,

I. Anasarca (*serosa*) a retento sero ob evacuationes solitas suppressas, vel ab aucto sero ob ingestam aquam nimiam.

II. Anasarca (*oppilata*) a compressione venarum.

III. Anasarca (*exanthematica*) post exanthemata, et praecipue post erysipelas, suborta.

IV. Anasarca (*anaemia*) a tenuitate sanguinis per haemorrhagiam producta.

V. Anasarca (*debilium*) in debilibus a morbis longis, vel ab aliis causis.

HISTORIA MORBI.

Anasarca, cum pedum et talorum intumescencia incipit, quae, tempore vespertino,
optime

4 DE HYDROPE ANASARCA.

optime conspici potest, maxime si aegrotus, diu in positione erecta per diem manserit. Morbo progrediente, intumescencia gradatim ascendit, crura, femora, et trunci corporis partes inferiores, occupans. Deinde aqua abdomen distendit, ita ut fluctuationis sensus intus percipi possit. Eodem fere tempore, aqua in scrotum incidit, et in magnam molem distendit. In viris, praeputium aqua distentum nonnunquam urinae transitui obstat, et in foeminis, labiorum pudendorum tumor ingens aliquando accidit. Postea, aqua in thoracem effunditur, et postremo, facies, extremitatesque superiores afficiuntur. Palpebrae oculorum, nonnunquam ita intumescunt, ut visus omnino intercipiatur. In hujus morbi decursu, aqua nonnunquam in cerebrum effusa est, et comate aeger afficitur. Si aqua in thorace sit, vasa sanguinea comprimendo, interdum sanguinis accumulationem in capitis vasis efficit,

efficit, et facies, rubra, livida, et apoplectica fit. Tumor, pro corporis situ, sedem mutat. Vespere, turgescencia extremitates inferiores maxime occupat, mane autem, harum intumescencia multum imminuitur, et facies, brachia, manusque tunc valde distenduntur, et hae partes quoque, per diem detumescunt. Tumor, digito, vel alii cui-dam externo prementi facile cedit, foveola in cute relicta, quae, digito amoto, post aliquid temporis evanescit. Cutis aliquando adeo distenditur aquâ, ut, via sibi facta, per cuticulam stillet humor; et hoc modo quantitas aquae haud parva, cum aegri magno beneficio, nonnunquam exit. Aliis autem temporibus, in vesiculas quae brevi disrumpuntur, elevatur cuticula; ulcera hinc orta inflammatione corripiuntur, et gangraena sanatu difficillima inducitur.

Functiones fere omnes, magis minusve laeduntur. Pulsus parvus, debilis, frequens,
et

6 DE HYDROPE ANASARCA.

et si in thorace aqua sit, aliquando irregularis, et intermittens est. Spiratio difficilis: at in positione erecta liberior quam recumbente, vel quando aeger exercitio utitur. Tussis sicca et frequens, inter decumbendum potissimum molesta, somnumque interturbat. Excretiones quoque multum turbatae sunt. Urina parva quantitate redditur; colore rubro apparet, et sedimentum copiosum facile deponit. Urina fere semper minor pondere est liquidis ingestis. Sitis fere ab initio urget; tandem fit inextinguibilis. Cibi appetentia imminuitur, concoctioque segnescit. Alvus plerumque astricta, nonnunquam soluta est. Cutis frigida aridaque, et nullus fere sudor adest. Cutis, praesertim femorum, crurum et brachiorum, aliquando adeo dura et rigida fit, ut sensus multum imminuatur, et, inscio aegro, cutem combustam esse fertur. Motus voluntarii tardi; et aegroti vires adeo franguntur,

franguntur, ut muscoli se contrahendi potestatem amisisse videantur.

Morbo diu persistente, symptomatum violentia augetur; aegri vires gradatim imminuuntur; pulsus parvus, frequens, et inaequalis fit; nonnunquam febris lenta aegrum consumit; cum difficultate spirandi magis notabili, et comate, animique deliquio, superveniente, vitae aegroti finem mors imponit.

DIAGNOSIS.

Anasarca, si omnia signa bene inquirentur, cum ullo alio morbo raro confundi potest. Aliquando autem, levi negligenteve inspectione, decipiamur. Inter morbos qui anasarcam referunt, praecipui sunt, polyfarcia, pneumatosis, chlorosis, et rachitis.

8 DE HYDROPE ANASARCA.

A polyfarcia, signis fequentibus, anafarca facile diftingui poteft. In polyfarcia, tumor, pro corporis pofitione, fedem non mutat, nec veftigium digiti imprimentis retinet. Praeterea, gradatim magis fupervenit polyfarcia, et a plena diaeta, vitaeque otiofa, originem trahit. Huic addas, fitim haud augeri, nec cibi appetentiam profterni, et urinae quantitatem non diminui. Contraria autem, anafarca perftante, fere femper incidunt. Postremo, facies hydropici pallida, atque exfanguis plerumque apparet, dum in polyfarcia, colore rubicundo fuffunditur.

Anafarca, per haec figna fequentia, a pneumatofi dignofcitur. In pneumatofi, contra atque in anafarca, pars manu compreffa crepitat, et, preffura amota, ad priorem figuram inftanter redit. Pneumatofis, at anafarca non item, fubito oriri folet, et ad magnum incrementum cito feftinat.

Porro,

Porro, in pneumatosi, contra ac in anasarca, tumor in partibus superioribus, quia aër superiora petit, maxime conspici potest; et denique, in pneumatosi, urina nec parca, nec fitis magna est.

Chlorosis initio, hydropem multum refert; ex consimili enim conditione corporis pendet, et interdum in anasarcam definit. Ab anasarca autem, signis sequentibus, discèrni-
tur. Chlorosis, a decimo quarto aetatis anno aut circiter, puellas afficit, nec ante solet dimittere, quam menses se ostenderint, et periodis regularibus redeant. Ægra, lumborum dolore gravante vexatur, et colloquia convictumque declinat. Porro, rerum non esculentarum adest desiderium, retentioque mensium.

Rachitis ab anasarca, per caput magnum, antèrius maxime tumens, genicula tumida, costas depressas, et carniū marcorem, internoscitur.

CAUSA PROXIMA.

Arteriae, sanguinem a' corde, ad omnes corporis partes, mittunt, et hae in venas reflectuntur, quae eundem in cor reducunt. Alia autem arteriarum terminatio est, scilicet in vasa ita minuta, ut globulos rubros excludant, et partibus tantum serosis introitum concedant. Haec vasa, in omne humani corporis cavum vel interstitium, perflante sanitate, humorem constanter effundunt, et, ex officio, nomen exhalantium habent. Hic humor, ad has partes quae se invicem atterunt, humectandum et lubricandum, inservit, ut motus earundem liberior sit, et etiam, ne ipsae concrecant, praecaveatur. Hic humor, nisi vasis idoneis absorberetur, brevi ultra modum cumularetur, et corporis functionibus exitiosus esset. Hic humor officio peracto, per vasa quae, lymphatica vel absorbentia appellantur, inde

DE HYDROPE ANASARCA. 11

de resorbetur. Parum olim inter medicos constabat, quaenam esset natura, vel usus horum vasorum, vel quomodo munere suo fungerentur. Celeberrimus Monro, nunc primus, haec esse organa, quibus absorptio-
nis functio peracta est, et venas rubras ad hoc consilium minime inservire, plane probavit. Quomodo vasa absorbentia suum munus absolvant, haud pro certo habetur. Verisimile est, ea, fluida primum resorbere eodem modo quo tubi capillares, et fluida in iis per vim muscularem moveri.

Haec duo genera vasorum, scilicet exhalantia, et absorbentia, inter se adversaria sunt, et quamdiu utraque suo munere modo naturali, et salubri funguntur, nulla liquoris accumulatio fit. Hoc aequilibrium debitum tamen, variis causis perturbatur, et collectio sequela est.

Hacc collectio, tribus causis, evenire potest;

imo, Si plus humoris, per exhalantia effundatur,

12 DE HYDROPE ANASARCA.

fundatur, quam absorbentia resorbere possint
(actione lymphaticorum sana manente) ;

2do, Si vasa absorbentia, muneribus suis
fungi nequeant, (licet exhalatio maneat na-
turalis ;) vel ;

3tio, Si exhalatio augeatur, et absorptio
simul imminuatur.

Ex omnibus his causis, aquae accumula-
tio accidit, quae anasarcae originem prae-
beat.

Triplici modo igitur, anasarcae causa
proxima explicari potest ; scilicet,

1mo, Effusione aucta,

2do, Absorptione imminuta,

3tio, Effusione aucta, absorptione simul
imminuta.

CAUSAE REMOTAE.

Causae remotae, in praedisponentes et
excitantes, apte dividuntur.

CAUSAE

CAUSAE PRAEDISPONENTES.

Causae praedispicientes fere omnes sunt, quaecunque corporis vigorem imminuunt.

Harum causarum praecipuae sunt, Liqueurum spirituosorum usus immodicus; Usus hydrargyri frequens, et diuturnus; Diaeta tenuis parca, et aquosa; Usus narcoticorum, ut opii, theae, coffeae, &c. nimius; Aer frigidus, humidusque; Vita otiosa vel sedentaria; Evacuationes profusae; Venus nimia; Excretiones suppressae; Morbi praegressi; Pathemata animi deprimentia, ut metus, moestitia, &c.

CAUSAE EXCITANTES.

Anasarcae causae excitantes, ad tria capita generalia referri possunt, scilicet ;

I. Eas, quae exhalationem augendo, agunt ;

II. Eas, quae absorptionem imminuendo, agunt ;

III.

14 DE HYDROPE ANASARCA.

III. Eas, quae exhalationem augendo, atque absorptionem imminuendo, agunt. De causarum postremo capite, aliquid dicatur haud necesse est.

EXHALATIO AUCTA.

I. Quicquid sanguinis circuitum liberum interpellat, idem per effusionem auctam, hydropem efficere potest. Hoc omnibus, quae sanguinis venosi ad ventriculum cordis dextrum recursum, a vasculis corporis extremis, interpellant, perficitur; sic enim sanguis, ex arteriis in venas, difficulter transibit, et humoris quantitas major, per vasa exhalantia, effundetur. Sanguinis venosi ad cor reditus, per polypos in corde, vel in vasis vicinis, per valvularum ejus, vel eorum vasorum vicinorum, in substantiam osseam conversionem, vel denique per

DE HYDROPE ANASARCA. 15

per pulmonum obstructions, impediri potest. Omnes hae causae hydropem, maxime hydrothoracem, aliquando autem anasarcam, movere repertae fuerunt. Sic, asthmatis hydrops saepe sequela est. Aliae causae, quae haud raro sanguinis motum per venas, et ad cor reditum ejus interturbant, sunt tumores, qui venas adeo juxta sunt, ut eas comprimant. Hujusmodi sunt arteriarum aneurismata, abscessus, atque tumores scirrhusi vel steatomatosi in partibus vicinis. Obstructions quoque hepatis haud raro ascitem excitant. Si enim hepar scirrhuso laboret, sanguinis transitui per venam portarum, et ramos ejus extremos, impedimentum fit, et quoque molis adauctae hepatis pressurâ, vena cava afficitur. Ex his duabus causis evenit, ut humorum accumulatio, in venis e quibus vena portarum et vena cava originem trahunt, accidat, et sic impedimentum, sanguinis transitui

16 DE HYDROPE ANASARCA.

transitui ex arteriis extremis viscerum abdominalium in venas conjugas, faciendo, determinationem fluidorum auctam ad vasa exhalantia, et, humorum in abdominis cavum effusorum, incrementum, efficiat. In ascitis decursu, artuum inferiorum anasarca nonnunquam observari potest. Hoc, ex hepate ita mole adauctâ venam cavam comprimente, unâ cum aqua quae in abdomine continetur, oritur, ut sanguinis ad cordis dextrum ventriculum reditus interceptiatur, et hinc exhalatio augeatur. Hinc quoque explicari possunt, artuum inferiorum tumores serosi, qui in gravidis occurrunt, ex uteri pressura nempe in venam cavam, five venas iliacas, sanguinis accumulationem in artuum inferiorum venis, et effusionem adauctam per vasa exhalantia, efficiente. Aqua in thorace collecta, aliquando ventriculi dextri exinanitioni ita obstat, et venae cavae sanguinem ita tardat,

dat, ut saepe anasarcam generalem procreet. Praeterea, quaedam corporis positura exhalationi favet, quando nempe, corporis positura talis est, ut sanguinis impetus in arteriis augeatur, et reditus ejus per venas retardetur; et, ob hanc rationem, corporis positura erecta, intumescencias serosas in artubus inferioribus, augeat.

II. Cum per os, aquae magna quantitas in corpus assumitur, et, per excretiones haud evadit, aliquando in vasa sanguinea partim vehitur, et per exhalantia in telam cellulofam effunditur, itaque anasarcam gignit. Haud autem negari potest, aquam in ventriculum copiose assumptam fuisse, sine hydrope insequente. Multa exempla hominum memorantur, qui aquarum mineralium quantitates permagnas biberunt, quae cito, per urinam, alvi dejectionem, vel perspirationem, sine ullo incommodo, defluerunt. Hydrops igitur, ex hac causa vix

oriri potest, nisi cum aliis causis conjunctâ, sicut quando vasa excernentia, ad liquorem ejiciendum tam celeriter quam haustus fuit, haud bene apta sunt, vel quando obstruuntur, vel quando quaedam causae fortuitae adduntur, sicut frigus, aut perspiratio vel urina imminuta. Quinetiam, hydrops, ex aquae absorptione ab aëre per cutem, ortus esse dicitur, vel saltem, per hanc causam multum fuisse auctus. Dicitur insuper, excretiones aquosas suppressas, vel imminutas, veluti perspirationem aut urinam, talem sanguinis statum aquosum efficisse, qualis anasarcam per exhalationem auctam, moverit.

III. Magnae profusiones, sanguinis, feri vel fluidorum aliorum, sunt aliae causae quae sanguinem tenuando et igitur effusionem augendo anasarcam excitant. Hoc modo, menorrhagia violenta, frequens, et diutina;

tina; epistaxis; haemorrhoids; et sanguinis detractionis abusus; hydropi originem dederunt. Eodem modo, fonticuli, per glutinis magnae copiae abstractionem, eundem morbum movere possunt.

IV. Alimenti digestio vel assimilatio imperfecta, qua chylus, ad sanguinis particulas rubras formandas, ineptus est, qui tamen partes serosas suppeditat, alia est causa, quae effusionem augendo, agit. Hinc hydrops haud raro chlorosin insequitur; in quo morbo alimentum haud bene concoquitur, vel assimilatur, et hinc, sanguinis rubrorum globulorum defectus est.

V. Systematis totius, et praesertim exhalantium, laxitas, causa frequens est effusionis auctae. Hujus vis causae in paralyti, ubi aegri membra saepe cum intumescentiis serosis afficiuntur, satis apparet, necnon ex morbis quibusdam, sicut febribus vel aliis qui diu duraverunt.

VI. Vasorum lymphaticorum ruptura, ex nifibus violentis, vel e muscutorum vicinorum compressione, aliisve causis, oriens, humores quos continent, in membranam cellulofam, effundendo, anasarcam creâsse affirmatur. Eodem modo, exempla memorantur, quibus aliae hydropis species, ex ruptura vasorum lacteorum, etiamque ductus thoracici, originem traxerunt. Exempla horum omnium autem raro eveniunt.

ABSORPTIO IMMINUTA.

I. Debilitas in vasorum lymphaticorum tunicis muscularibus, una est causa absorptionis imminutae; nam in hac conditione, liquores qui in iis continentur, propellere nequeunt. Hinc vasa, supra diametrum naturalem,

naturalem, distenta fient, et fluidum quem contineant, ad originem unde venit, relabatur. Hujus causae potestas, satis manifesta est; hydropes enim, absorbentium actionem movendo, saepe sanantur.

II. Obstructio vasorum lymphaticorum in eorum cursu, vel glandularum conglobatarum, per vasa sanguinea distenta, tumores, aliasve causas, absorptionem imminuendo, hydropem inducere putata fuit. Hydrops tamen, ex systematis lymphatici obstructione, vix oriri potest, quoniam lymphaticorum ramuli, anastomoses frequentes inter se habent; adeo ut, si fluidi cursus in uno ramulo interpellatur, per ramulum vicinum, transitum facile invenire possit.

III. Cum liquor effusus diu remoratur, donec partes tenuiores absorbeantur, lentorem inusitatum obtinet, ita ut vasorum lymphaticorum ostia intrare nequeat, et ex
hac

22 DE HYDROPE ANASARCA.

haec causa, absorptio imminuta aliquando originem trahat.

RATIO SYMPTOMATUM.

I. *Artuum inferiorum vespere intumescencia.*—Hoc symptoma, partim ex telae cellulosae communicationibus, et partim ex corporis positura, pendet; unde fit, ut aqua, ex gravitate, imos locos corporis occupet. Quoniam enim partes telae cellulosae libere inter se patent, aquam locum mutare facile sinent, et aqua ejus partes diversas, pro variis corporis posituris, possidebit. Ex his rationibus, facile intelligi potest, quare pedum et talorum tumor, noctem versus, maximus esse debeat; aegro enim, in positura erecta, per diem persistente, aqua, ex pondere, a corporis partibus superioribus, ad inferiores, descendet, et cutem elevando, tumorem

tumorem faciet. Ex iisdem principiis, quare mane in facie et brachiis, observetur tumor, explicare possumus. Per positionem erectam quoque, sanguinis motus, artus inferiores versus, in arteriis augetur, et inde per venas reditus ejus multum impeditur; unde evenit, ut effusio in illas partes aucta fuerit. Sanguinis circuitus etiam, in partibus a corde remotioribus, languidior fit. Ob has rationes quoque, tumor artuum inferiorum vespere maxime conspici potest.

II. *Vestigium digiti imprimentis, per aliquod tempus retinetur.*—Cum digitus tumorem premat, aquam ei cutis parti cui digitus applicatur, subjacentem, in telae cellulosaе partes vicinas, effluere cogit; itaque foveola apparet, et brevi post digitum amotum, aqua in pristinam sedem redit, et foveola evanescit.

III. *Ulcera et Gangraena.*—Haec, a debilitate, et sanguinis circuito impedito, oriuntur;

24 DE HYDROPE ANASARCA.

untur; etiamque a sero effuso, diu in tela cellulosa stagnante, acrimoniam acquirente, integumenta erodente, et sic ulcera creante, quae in gangraenam facile degenerant.

IV. *Pulsus parvus, debilis, frequens, et interdum irregularis.*—Pulsus parvitas et debilitas, ex totius systematis debilitate, originem trahunt. Pulsus irregularitas, quando aqua in thorace, et quando cordis vel vasorum vicinorum vitium est, praecipue observari potest.

V. *Spirandi difficultas.*—Spirandi difficultas, quae in morbi initio apparet, totius corporis debilitati attribui potest; morbo autem ingravescente, oritur ex aqua in thorace collecta, vasa sanguinea, bronchia, pulmonum vesiculasque aëriferas, comprimente, etiamque diaphragma, ita ut ascensui ejus obstat; ex aqua in abdomine quoque, ejusdem septi descensus impeditur. Respiratio in situ horizontali, quam erecto, difficilior,

facilior, quia in illo situ, aqua in corporis partes superiores surgit, organaque respirationis comprimit.

VI. *Tussis sicca et frequens*,—ex irritatione in pulmonibus, bronchiisve, causis supra dictis oriente, accidit.

VII. *Urina parca, rubraque, et sedimentum copiose deponit*.—Urinae paucitas, ex iis sanguinis partibus aquosis, quae ad urinam formandam designantur, in telam cellulosa[m] currentibus, et ex sanguinis quantitate imminuta, quae per renes transire debet, explanetur. Urina, particulis aquosis orbata, colorem rubrum assumit, sedimentumque ostendit.

VIII. *Sitis*—ex oris, linguae et faucium ariditate, ob fluidi abstractionem ex hisce partibus, et ad telam cellulosa[m] determinationem ejus, pendet.

IX. *Appetitus imminutus, digestio tarda, alvusque astricta*.—Haec symptomata, a de-

D

bilitate

26 DE HYDROPE ANASARCA.

bilitate totius corporis, et praesertim ventriculi, oriuntur.

X. *Cutis frigida, aridaque, et perspiratio imminuta.*—Sanguinis circuitus debilitas, cutem frigidam reddit; et cutis ariditas ex perspiratione imminuta oritur. Perspiratio imminuta ex humorum ad telam cellulofam determinatione originem ducit.

XI. *Tarditas motuum voluntariorum,*—corporis totius debilitati, et ex aquae mole magna oppressioni, tribuenda.

PROGNOSIS.

Haec, a morbi caufarum notitia, ab aegri constitutione, et consuetudine vitae, ab aegri aetate, a morbi diuturnitate, et denique a symptomatum violentia, instituenda.

I. *Causae morbi considerandae sunt.*—Si morbus, ex causis quae non diu perstiterint,
vel

vel facile amoveri possint, sicut ex evacuationibus profusis, vel ex aqua nimia in corpus assumpta, vel ex perspiratione impedita, ortus fuerit, vel denique si nullum alium morbum exceperit, felicem eventum praedicare licebit. Si vero morbus, ex ductus thoracici ruptura, ex pulmonum, hepatis vel cordis obstructionibus, originem traxerit, spes salutis admodum parva est; ad eas enim causas tollendas, ars salutifera vix aut ne vix quidem valet.

II. *Ægri constitutio et vitae consuetudo.*— Si constitutio aegri debilis, laxa, vel cachectica sit, vel si aeger per liquorum spirituosorum usum immodicum, vires fregerit, prognosis haud est fausta.

III. *Ætas.*— Si aeger florente aetate sit, prognosis melior est, quam in aetate proVectis; quia in senilibus corporis debilitas, per morbos praecedentes, aliasve causas inducta, magna est, et in his quoque, vires medicamentorum

28 DE HYDROPE ANASARCA.

medicamentorum ad anasarcam curandam multo minus valent.

IV. *Morbi diuturnitas.*—Si morbus brevi tantum perstiterit, curatu minus difficilis est, quam si per longum tempus duraverit; itaque prognosis, in casu priore quam posteriore magis fausta esse debet.

V. *Symptomatum violentia.*—Si intumescencia late se diffundat; si dyspnoea urgeat; si aeger in positione erecta tantum spirare possit; si tussis violenta sit; si pulsus parvus, debilis, frequens, aut intermittens sit; si aeger parum aut nihil dormiat; si urinae quantitas admodum parca sit; si cibi appetentia desit; si sitis magnopere urgeat; vel denique si haec symptomata, cum totius systematis magna debilitate, cum comate vel animi deliquio, vel cum viscerum obstructionibus, quae sanari vix possunt, sicut cum hepatis scirrho, polypis in corde, vel in vasis magnis, vel postremo cum valvularum
cordis,

cordis, vel earum vasorum ejus vicinorum
officationibus, conjuncta sint, ars medi-
cinae, aegrum e morte, vix aut ne vix qui-
dem eripere potest.

METHODUS MEDENDI.

Tria sunt anasarcae medendi consilia ;
scilicet,

I. Causas morbi remotas, si fieri possit,
tollere.

II. Fluida collecta educere, et,

III. Corpori vigorem restituere.

CAUSAS REMOTAS TOLLERE.

Hujus indicationis peractio, ad morbum
curandum, magni est momenti ; saepe enim,
dum causae remotae manent, morbus sanari
non

30 DE HYDROPE ANASARCA.

non potest. Hoc autem consilium saepe non perfici potest; frequenter enim, causa remota talis naturae est, ut ars medica tollere non possit. Hujusmodi causae sunt obstructions permanentes, polypi, vasorum vel cordis valvularum ossificationes, tumores, &c. Aliquando tamen, causa remota brevi tantum persistit, et paulo post applicationem cessaverit, quamvis effectus ejus adhuc restent. Hujusmodi sunt, aqua nimia in corpus assumpta, diaeta tenuis, venus nimia, frigus et humor, liquorum spirituosorum usus immodicus, evacuationes profusae, vel denique obstructions leves vel partiales sanguinis circuitum afficientes; hae sunt causae, quae aut cito evanescunt, aut removeri possunt. Quanquam etiam causa remota diu duravit, et adhuc persistat, vi medicamentorum, aliisve remediis nonnunquam amoveri potest. Sic hepatis scirrhus aliquando sanari potest.

Aeger

Aeger admonendus est, ut causas omnes quae morbum movere vel augere solent, diligenter evitet. Intemperantia et inertia haud indulgenda. Frigus et humor vitanda. Diaeta tenuis parca vel aquosa haud affumenda. Si morbus, evacuationes profusas exceperit, diaeta nutriens et remedia tonica primum adhibenda. Si excretionibus suppressis, sicut mensibus, perspiratione aut urina, ortus sit, ad eas restituendas animus attendere debet. Si quilibet morbus, ex quo anasarca ortus fuit, praesens sit, ad morbum primum remedia primum dirigenda. Sic, si a scirrho hepatis vel alius visceris, anasarca pendeat, ea remedia, quae ad hoc vitium tollendum valent, primum, et maxime usurpanda. Remedia praecipua quae huic consilio inserviunt, sunt hydragyrus, chrystalli tartari, et cicuta. Si debilitas morbum excitaverit, ad ea quae debilitati obstant, et praecipue ad diaetam nutriendam,

entem, exercitationem, et remedia corroborantia, confugiamus necesse est. Ad absorptionem imminutam restaurandam, hydragyrus multum valet.

FLUIDA COLLECTA EDUCERE.

Hoc duplici modo perfici potest, scilicet,

I. Fluida collecta per exitus artificiosos educendo; vel

II. Per exitus naturales.

EXITUS ARTIFICIOSI.

Aqua, per exitus artificiosos, praecipue quinque modis, emitti potest, puncturis, cauteriis, vesicatoriis, fonticulis, et attrahentibus.

I. *Puncturae*.—Per puncturas, aquae magna copia, ex artubus hydropicis, cum aegri magno levamine saepe educitur. Puncturae quoque, aliis exitibus artificiosis, multo efficaciores sunt, et minus periculosae, itaque illis anteponendae. Puncturae autem, aequae ac alii exitus artificiosi, haud periculo carent, quoniam vulnera quae efficiunt, ad inflammationem, quae cito ad gangraenam currit, proclivia sunt; et, aequae ac caeteri, non, nisi post exitus naturales frustra tentatos, adhibendae. Quando puncturae fiunt, necesse est fiant parvae, non nimis confertae, prope genua vel supra vel infra; et, quando gangraenae periculum minus sit, hae paulo super talos perficiantur. In hoc loco postremo autem, caute adhibendae. Si penis aquâ multum distendatur, aliquando puncturae ibi fiant. Incisiones magnae vel scarificationes, cum summo periculo semper adhibentur. Ad

E

inflam-

34 DE HYDROPE ANASARCA.

inflammationi et gangraenae obveniendum, ad remedia quaedam externa, sicut ceratum commune, fots calidi, ac stimulantia, simul atque interna, sicut cortex Peruvianus et vinum, confugiendum est.

II. *Cauteria*.—Hoc remedium nunc raro adhibetur, quoniam inflammationem et gangraenam facile inducit.

III. *Vesicatoria*.—Per vesicatoria feri quantitas haud parva exhausti potest; itaque, in hoc morbo, remedia potentissima aliqui medicorum existimârunt. Raro autem sine periculo adhiberi possunt, quia partes quibus applicantur gangraenae obnoxiae sunt.

IV. *Fonticuli*.—Hi remedia utilia forent, quoniam quantitatem fluidi magnam extrahere possunt, si eadem objectiones, contra vias artificiosas supradictas propositae, non itidem contra fonticulos valuerint. Vix admitti igitur debent, nisi forsan in morbi

morbi initio, vel quando partes tonum non amiserunt. Peritissimus Home exempla hydropis memoravit, quibus fonticuli adhibiti fuerunt, et cum felice eventu *.

V. *Attrahentia*.—Haec, aquam copiose ex artubus hydropicis educere, reperta fuerunt. Ex his remediis, folia brassicae atque bryoniae frequentissime, hoc consilio, in usu sunt. Haec autem magis a vulgo exhibitata, quam medicis. Scilla in eundem finem adhibita fuit, itemque tibialia serica oleo illita.

EXITUS NATURALES.

Aquae collectae per exitus naturales evocatio multo efficacior ac tutior est, quam per vias artificiosas. Quanquam enim per vias posteriores aqua cito et copiose
exhauriri

* Home's Clinical Experiments.

36 DE HYDROPE ANASARCA.

exhauriri potest, tamen periculum est ne brevi redeat. Remedia, quae aquam collectam eliciendi consilio adhibentur, sunt emetica, cathartica, diuretica, sudorifica, et sialogoga.

EMETICA.

Per vomitionem, quantitas liquoris serosi haud parva evocata esse dicitur. Hinc, ad usum emeticorum in hydrope decursum fuit. Emetica tamen in hoc morbo, non, ob aquae expulsionem e ventriculo, quam efficiunt, adhibentur, sed potius quia, corpus totum violenter agitando, lymphaticorum actionem promoveant, ad fluida, quae in cavitatibus accumulatur, resorbendum, ita ut per varia excernentia e corpore expellantur. Emetica tamen sine summo periculo, raro adhiberi possunt; igitur caute exhibenda,

exhibenda, et tantum in morbi initio. Si enim corpus admodum debile sit, si aqua per corpus late diffundatur, si sanguinis transitui per pulmones obstetur, si cephalalgia urgens sit, si viscera affectionibus organicis laborent, si spirandi difficultas magna sit, vel denique si aqua in thorace colligatur, periculum erit ne suffocatio accidat. Hinc emetica non hodie tam multum, quam apud medicos antiquos, ad hydropem curandum, in usu sunt. Quando usus emeticorum aptus judicatur, tartarus emeticus bene respondet; si enim vomitionem non excitet, pylorum transeat, et vel pro cathartico agat, vel ad superficiem determinationem promoveat. Zincum vitriolatum quoque, ad hunc morbum bene aptum est, quoniam cito, et sine periculo agit. Scilla, quanta vomitum efficiat, adhibita, effectus felices habere reperta fuit, et exempla memorantur,

38 DE HYDROPE ANASARCA.

morantur, quibus hydropum curationes, ex
scillae vi emetica, peractae fuerunt *. Sy-
denhamus, crocum metallorum in ascite,
quando abdominis tumor magnus fit, com-
mendat. Emetica in anasarca, in dosibus
magnis et frequenter iteratis, adhibean-
tur necesse est. Post vomitionem, alia re-
media, ad hunc morbum curandum, ali-
quando cum majore effectu agunt.

CATHARTICA.

Haec medicamenta, multò melius quam
emetica, hydropis curationi accomodantur,
quia violentia minore agunt, minus debili-
tatis inducunt, feri quantitatem majorem
expellunt, et cum minore periculo adhiben-
tur. Cathartica humorum ad intestina
derivationem efficiunt, et magnopere ab-
forbentia

* Home's Clinical Experiments.

forbentia stimulant. Ad hydropem curandum igitur multum valent. In duas classes cathartica dividi possunt, draastica scilicet, et mitiora.

CATHARTICA DRASTICA.

Cathartica draastica, apud medicos antiquos, in usu frequente fuerunt, et quaedam illorum, ex viribus, quas ad aquam educendam, possidere existimabantur, nomen hydrogoga, adepta fuerunt. Multum a Sydenhamo laudabantur, qui usum cathartorum mitiorum reprobabat, et haec nocere potius quam prodesse dicit. Nunc autem satis constat, cathartica mitiora bonos edere effectus. Chrystalli tartari praesertim saepe per se hydropem sanârunt. Cathartica mitiora prius tentari debent, et si haec non valeant, ad draastica decurramus oportet.

Cathartorum

40 DE HYDROPE ANASARCA.

Catharticorum drasticonum praecipua sunt, helleborus niger, rhamnus catharticus, elaterium, jalapa, gambogia, colocynthis, scammonium, et hydrargyri praeparata. Pilulae Bacheri, qui famam magnam in Gallia acquisivit, pro basi helleborum nigrum habent. Catharticae diureticae et tonicae, appellatae fuerunt. Haud autem, apud medicos recentiores, tam efficaces ad hydropem curandum, quam a Bachero, compertae fuerunt, et hodie raro in usu sunt. Rhamnus catharticus, ob potestates catharticas, et antihydropicas, etiam laudatus est. In hydrope, elaterium a Sydenhamo et antiquis crebro adhibebatur. Ex acrimonia ejus autem ad febrem excitandam proclive est, et cautè adhibendum. Jalapa catharticum tutum et efficax habetur. Gambogia hydropis curationi bene accommodatur, quia dejectiones aquosas facile movet, et absorptionem magnopere excitat. Colocynthis

cynthis et scammonium acerrima cathartica sunt, et cautè adhiberi debent. Ex hydragryri praeparatis, calomelas, in hydrope, praecipue ut alvum moveat, exhibetur. Cathartica draastica, mitioribus conjuncta, cum magna utilitate praescribuntur; sicut jalapa chrystallis tartari adjuncta; et chrystalli tartari cum gambogia; itemque draistica inter se composita, sicut jalapa cum gambogia, etiamque jalapa cum calomelane.

Haec cathartica saepe iterari debent, brevibus intervallis, pro aegrotantis viribus; nam si multum temporis intercedat, morbum augebunt potius, quam levabunt. Considerandum tamen est, si aquam non cito expellant, vel absorptionem excitent, vel symptomata mitigent, usum eorum continuum corpus admodum debile reddere. Cavendum quoque est, ne intestinorum inflammationem moveant.

CATHARTICA MITIORA.

Horum praecipua sunt sales neutri et compositi. Pauci autem eorum ad hydropis curationem, in usu sunt, quoniam, ad aquam eliciendam, haud multum valent. Inter ea cathartica mitiora, quae hodie in hydrope usurpantur, chrystalli tartari locum habent primum. Si in dosibus ex uncia dimidia, usque ad unciam unam dentur, ut catharticum mite sed efficax, agunt. Hoc remedium autem, non tam propter vires ejus catharticas, quam propter deobstruentes et diureticas, in hydrope adhibetur.

DIURETICA.

Quoniam humoris aquosi quantitas haud exigua per renes e corpore ejicitur, diuretica,

ca, ad hydropem curandum remedia potentissima viderentur. Diuretica quoque emeticis et catharticis anteferuntur, quia aegrotum minus debilitant, et diutius adhiberi possunt. Maxime autem dolendum est, horum virtutem adeo esse incertam, ut nullum sit quo fiducia reponi debeat. Quapropter, si unum spem nostram fefellerit, ad alterum decurrendum. Diureticorum vires, per liquores diluentes augentur, quia sic renum actio excitatur, et diuretica illuc diriguntur. Olim autem liquores diluentes in hydrope, perniciosi existimati fuerunt.

Diuretica quae, in anasarca, praecipue adhibentur sunt digitalis, scilla, allium, colchicum, lactuca virofa, nicotiana, et sales.

DI-

DIGITALIS.

Haec planta, inter diuretica potentissima, merito habetur, et idcirco, in hydrope, nuper multum laudata fuit; et haud negari potest, quin, aegros hydropicos, saepe sanaverit. Olim haud multum, prae qualitatibus noxiis, in usu fuit. Celebris Withering, medicorum animos ad hoc remedium rursus revocavit, et exempla plurima, quibus cum felice eventu adhibebatur, memoravit. Non autem sine circumspectione maxima utendum est; haud enim longo tempore, effectus exitiosos ostendit. Quando dosibus magnis vel saepe iteratis, adhibetur, pulsum, in modo mirabili, tardat; nauseam, vomitum et purgationem, ciet; cephalalgiam, vertiginem et visus affectiones, excitat; fudores frigidos, convulsiones, syncopen, et denique mortem ipsum, inducit.

cit. Parvis dosibus igitur primùm incipiendum est, quas gradatim augere debemus. In pulvere, infusione, vel decoctione dari potest. Pulveris granum unum a primo, dosis satis est magna, et raro tria transire debemus. Bis in die assumi potest, mane scilicet et vespere. Hujus medicamenti quantum augenda dosis sit, ex effectibus jam dati judicandum. Si digitalis vim cathartica ostenderit, opium feliciter cum illa conjungatur. Inter usum digitalis diluentia assumi debent. Si effectus exitiosi hujus medicamenti appareant, cardiaca, et stimulantia, ut vinum, ardentes liquores, lavendula, &c. necessaria fiunt.

SCILLA.

Hoc medicamentum, ex temporibus antiquissimis, multùm fuit celebratum, et quidem

46 DE HYDROPE ANASARCA.

dem merito, quoniam vires ejus diureticae haud parvae videntur. Contra affectiones hydropicas itaque diu valuit. Scilla potestates emeticas, catharticas et diureticas, possidet, et propter eas, in hydrope aliquando utilis est; ob vires autem ejus diureticas, maxime adhibetur. Ut ex usu ejus commodum insequatur, parvis dosibus saepe iteratis, adhibenda. Opium interdum, atque etiam ex hydrargyro praeparata, feliciter cum scilla conjunguntur. Ad scillae vim diureticam promovendam, diluentia utilia sunt.

ALLIUM.

Allium, diureticum calidum, stimulare, et pungens est. Sydenhamus, sub hydropis initium commendat, et hydropem, hoc medicamento solo sanatum, se novisse dicit.

cit. Allium, forma boli, aptè assumi potest, et recens, cum summo commodo datur.

COLCHICUM.

Colchicum autumnale, scillam multum refert. A Doctore Storck, in hydropis curatione, multùm celebratum fuit. Ex tredecem hydropicis, hoc remedio se novem sanâsse, et quatuor reliquos levâsse, asserit. Ab aliis medicis autem, qui ei haud multum confidunt, frustra tentatum fuit.

LACTUCA VIROSA.

Hoc remedium, Doctor Collins Medicus Vindabonensis, laudibus pluribus ornavit, ut diureticum potentissimum, et in hydrope

48 DE HYDROPE ANASARCA

drope utilissimum. Inter operationem ejus, diluentia copiose bibi opus est. Doctor Collins, ex viginti quatuor hydropicis, omnes, uno excepto, hoc medicamento fanatos esse, affirmat.

NICOTIANA.

Haec planta, in hydropis curatione, a Doctore Fowler, multum commendata fuit, et casus hydropici centum ab illo referuntur, quibus hoc medicamentum adhibitum fuit, quorumque in nonaginta tribus, urinam copiose movit. Ab aliis medicis autem non tam feliciter datum est. Observandum quoque est, effectus periculosos, ab usu nicotianae, haud raro insequi, nam vires emeticas, catharticas et narcoticas graves, ostendit. Curâ maximâ igitur administranda,

nistranda, et parvis initio dosibus, quae
cautè, et gradatim, augeantur.

S A L E S.

Salinae materiae diversae, ad hydropem
curandum, saepe in usu fuerunt; quoni-
am, ad renum actionem excitandam, mul-
tum valent. Acida, sicut succus limonum,
acetum et acidum sulphuricum, nonnun-
quam adhibita sunt. Alkalina frequentius
praescribuntur, tam vegetabilia quam fos-
silia. Alkali volatile, quò urinam moveat,
raro adhibetur, quoniam humores tam fa-
cile ad cutem dirigit. Genistae cineres, a
multis magni aestimantur, et multa exem-
pla non desunt, quibus fluxum urinae mag-
num concitaverunt, et sic hydropem sanâ-
runt. Sales neutri quoquè haud negligun-
tur. Nitrum aliquando usurpatur. Doctor

50 DE HYDROPE ANASARCA.

Fothergill tartari regenerati bonos effectus refert. Remedium autem efficacissimum hujus generis sunt chrystalli tartari, quae a celeberrimo Home, in Nosocomio Regio Edinenfi, optimo successu, adhibebantur. Ut vim diureticam habeant, in aquae magnâ copiâ solutae assumantur necesse est; nisi enim hoc modo adhibeantur, urinam vix movent.

SUDORIFICA.

Cutis arida hydropicorum, usum sudorificorum requirere videtur, et, cum maximo commodo, si morbus a perspiratione immi-
nuta originem duxerit, adhibentur. Remediis autem sudorificis objectum est, sudorem profusum aegri vires magnopere frangere, itaque nocere potius quam prodesse. Si usus sudorificorum aptus judicetur,
tur,

DE HYDROPE ANASARCA. 51

tur, tartarus emeticus per se, vel opio conjunctus, opium, etiamque pulvis sudorificus bene respondent. Tepidarium quoque interdum est utile. Sudorifica cum meliore effectu agunt post vel inter hydrargyri usum*; et, per vestitum solito crassiore, et liquoris tepidi diluentis usum satis magnum, quoque adjuvantur.

SIALOGOGA.

Hujus classis remedium praecipuum, quod in hydropis curatione adhibetur, est hydrargyrus. Hoc medicamentum ad hydropem curandum bene accommodatur, non modò salivam movendo, verum etiam excernenda alia eliciendo. Si morbus a scirrho pendeat, remedium est utilissimum. Hydrargyrus simul cum scilla feliciter adhibetur,

* Clar. Gregory.

hibetur, scillâ mane assumptâ, et hydrargyro vespere.

CORPORI VIGOREM RESTITUERE.

Humoribus, per remedia supra memorata eductis, ne redeat morbus praecaveamus necesse est, et, vigorem systemati restaurando, corpus hydropi minus obnoxium reddamus. Quae huic indicationi maxime inferviunt, ea sunt diaeta nutriens, exercitatio, frictio, fasciae, et tonica.

Diaeta nutriens.—Cibus nutriens, et simul concoctu facilis esse debet. Hujusmodi sunt carnes, atque panis bene fermentatus. Potus corroborans fit oportet, sicut vinum modice dilutum, cerevisia fortis, Anglice *porter*, dicta.

Exercitatio—multa beneficia habet, secretiones et excretiones promovet, sanguinis
motum

motum accelerat, appetitui et concoctioni favet, atque absorptionem adauget. Modica esse debet, neque nimis longa ne corpus defatiget. Ambulatio aliis anteponenda, si aegri vires finant. Medici antiqui exercitationem violentam, maxime cursum, commendabant. Hic autem hydropicis haud bene accommodatur, quia suffocationem minitatur, et exhalationi in caput quae vitam aegro eripiat, favet.

Frictio.—Per frictionem sanguinis motus per venas acceleratur, et absorptio excitatur. Frictio dirigatur sursum, potius quam deorsum, oportet; priore enim modo, sanguinis venosi ad cor reditus festinatur, et exhalatio imminuitur. Frictio matutina plurimum prodest, quia tunc artus inferiores minus tument. Frictio manu nuda, panno laneo oleo imbuto, vel strigili perfici potest.

Fasciae.

54 DE HYDROPE ANASARCA.

Fasciae.—Hae tonum vasorum augent, et fluidorum in telam cellulofam fluxui obveniunt. Cura autem semper adhibenda; nam si nimis arctae, sanguinis circuitum impediunt, et tumores hydropicos augebunt.

Tonica—ventriculi vires adaugent, et hinc totum corpus roborant. Horum praecipua sunt, cortex Peruvianus, chalybeata, atque amara. Frigidarium quoque viribus tonicis haud parvis pollet. Cautè autem in hydrope adhibendum, et non, donec corporis vires aliquanto restitutae fuerint.

F I N I S.